

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomvs ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam
interpretis donatus

Iter ad coelum in quatuor partium Semitas seu partes, & Fasciculum
Myrrhæ

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

cap. 2. De gradibus mortificationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49363](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49363)

S. Bonav.
de vita
Christi.

Quædam Dei famula frequenter rogabat Dominum, ut se ei dignaretur manifestare, & ille ei apparuit in specie infantiuli in fascis acutarum spinarum involuti, ita, ut sine sui læsione & percussione nihil aliud attingere neque verit. Unde cœlitus in hac aliam nisi hanc superesse viam invenire statuerat: transire per spinas, nimirum, per viam Crucis & mortificationis. Quapropter S. Franciscus Xaverius de medio perfectionis, quædam interrogatus, hæc dedit responsum: *Optimum est ipsum.* Et cum rogaretur, cur semper idem responsum subijungebat: *Quia hoc tantum didici ex optimo magistro nostro Ignatio.*

Et hæc satis de excellentiâ & necessitate mortificationis. Modò breviter subiiciantur varia mortificationum genera.

CAP. II.

De Gradibus Mortificationis.

Bern. serm.
de Bapt. 188

Quemadmodum peccati inquinamentum a tagio universalis est, quæ totum hominem atque eius infecit partes: *Totum infecit contagia, & lex peccati in omnibus membris invenitur.* eundem modum remedium universale, infectisque membris conforme sit, necesse est. Septem gradibus mortificationis distinguere possumus.

Primus gradus est mortificatio corporis, secundus sensuum, tertius passionum, quartus memorie, quintus intellectus, sextus voluntatis, septimus & ultimus spiritus.

Psal. 83.

Hæc est scala septem graduum è terrâ ad cœlum pertingens: quam cum anima conscendit, & magis magisque se purificat, egreditur ex seipso, Deum se transformat. De ejusmodi animâ ait Paulus: *Ascensiones in corde suo disposuit. Ascensiones per gradus mortificationis.*

In scala illa, quam vidit Jacob, quæque stabat super Gen. 28.
 ille cœlestem, sed cacumen ejus cœlum tangebatur, contem-
 ptuam stabatur sanctus Patriarcha cœlum apertum, Angelos
 & ascendentes & descendentes, & Deum innixum scala.
 cœlestis illa hæc figura extitit illius mysticæ scalæ mortifi-
 cationis, quæ nobis istius demonstrat effectus. Etenim,
 am, per te privas bonis terrenis, bona tibi exhibet cœlestia:
 a propter suberabis te a conversatione & familiaritate homi-
 nium, Angelorum tibi suppeditat consortium: si a
 nium: accipio te leparas, Deo te conjungis in æterna gloria.
 demreque Opus sanè arduum, nec exiguæ difficultatis nego-
 tium, quod, cum sis gravatus corporis onere, tantisque
 hostibus, tam interioris, quàm exterioris, circumvallatus &
 molestus, scalam nihilominus ascensu a deo difficilem
 conscendere valeas. Sed audi, unde tibi expectandum
 auxilium, unde sperandæ vires: *Beatus vir, cujus est au- Psal. 83.
 xilium abs te: ascensiones in corde suo disposuit: beatus, qui,
 de seipso diffidendo, totus confidit in Deo, & in succursu
 Divino: Ascensiones disposuit, & ascendet facillimè inni-
 xus Omnipotentis suffragio, & in adjutorio Altissimi.*
 Et ut ab ascensu hujus scalæ exordiamur, de singulis gra-
 dibus in particulari differemus.

De Primo Gradu,

Qui est Mortificatio corporis.

Proximus humani corporis, ut docet Angelicus, s. Th. 1. p.
 est anima rationalis, & operationes ipsius. Materia
 enim est propter formam, & instrumenta propter operatio-
 nis agentia. Ex quo desumitur finis, mensura, & modus
 mortificationis carnis seu corporis.
 Corpus debet esse subordinatum animæ, eique in-
 strummenti instar interire in suis operationibus. Quan-
 do igitur corpus, resistendo animæ, huic fini ponit
 obstaculum & impedimentum, mortificandum, re-
 gulandum & subordinandum est per jejunia, cilicia,
 disciplinas, aliasque asperitates: *Non debemus, in-
 quit Bernardus, corpori voluptatem, sed sanitatem. S. Bern.*
 Et

OY
 DE
 OY

Et quotiescunque nec hæc expeditur saluti
 praesertim animæ: neque sanitatem; sed
 sed afflictionem, sed laborem. Verum ex
 Thom. de quispian dicendo: Timeo frangere caput meum
 Kempis de incurere debilitatem. Quid loqueris, ipse
 disc. claus. parva, nos times magna? times jejunium,
 gilas, times sollicitudines? non times in
 à Demonibus torqueri, à Regno Dei excludi
 dem sententia persistit ideam Sanctus sermone

Serm. 3. in ad fratres suos: Durum vobis videtur, frater

Psal. Qui cum dicitur: Agite penitentiam? Errat, qui
 habitat. tui estis aliquando verbum asperim, sermone
 audicionem malam: ut maledixit in ignem

Galat. 5. Consideremus, quod ait Apostolus: Quæ semina
 homo, hæc et metet. Quosiam qui seminat
 de carne et metet corruptionem: qui autem seminat
 Spiritu, de Spiritu metet vitam æternam.
 tes carnis mortis semina sunt, æternorumque
 tormentorum: afflictiones vero ac penitentiarum
 ris semina vitæ sunt, et causa cœlestium delictorum

Philip. c. 3. Considera verba ista: Salvatorem expectantem
 minum nostrum IESVM Christum, qui vestrum
 corpus humiliatum nostra configuratum corpori
 ris sua. Si per penitentias corpus tuum autem
 humiliatum, ac simile effectum est corpori
 passo: præmium quoque simile erit ei, quod
 corpus Christi recepit glorificatum. Et propter
 finem, dicit Nazianzenus, voluit Deus autem
 corpori, ut conservatum corpus suum post vitam
 mortificationem in sublimi collocet, nempe in
 glorie.

Quando verò impotentia mortificandi corpus
 vitæ penitentis nasceretur ex defectu non
 voluntatis, sed virium, vel propter naturam debilem
 vel propter debilem complexionem, vel propter
 bitualem indispositionem; in hoc, inquam, casu
 adsunt remedia. Primum est, ut penitentia
 placidè intermittantur, sed fiant iuxta vires de
 gium Patris spiritualis! quia mortificatio corp

non habet medium rei, sed rationis. Ad hunc modum Angelus in Regula S. Pachomii non præscribit communem quandam pœnitentiam, sed cuiuslibet remissit arbitrio accipiendi talem, quæ propriis responderet viribus juxta superioris directionem. Et Sancti Apostoli, qui communem habebant orationem & prædicationem (nos autem orationi *Aclor. 6.* & prædicationi instantes erimus) in sumendis pœnitentibus conformabantur instinctui ac impulsui Spiritus Sancti.

Secundum remedium est, ut defectus pœnitentiarum externarum suppleatur per interiorum, utpotè, nobiliorum mortificationem affectuum, passionum, potentiarum animæ, & præcipue per continuum exercitium & studium præsentia Dei. Murmurabant Pharisei, & dicebant Christo: *Quare discipuli Luc. 5.* Joannis jejunant frequenter, tui autem edunt, & bibunt? Respondit Christus: *Nunquid potestis filios sponsi, dum cum illis est sponsus, facere jejunare? Quæ verba exponit S. Thomas, dicens: Discipuli Christi non habebant opus jejunare, quia presentia Sponsi majorem fortunam illis dabat, quam discipuli Joannis per jejunium haberent. Quare continua Christi presentia, non solum æqualiter; sed etiam superabundanter supplet jejunij defectum, ceterasque externas pœnitentias, quandoque non est voluntas Dei, ut te in illis exerceas: siquidem affectum erga corpus, utpotè omnis deordinationis & defectus originem tibi subtrahit: & facit, ut anima habitet in corpore, tanquam hospes in hospio transiturus, non permansurus; veluti Intelligentia est in sphaera, manus est intenta motui; at eorum est intentum Deo: sicut Angelus est in assumpto corpore, vivit corpore, & fruitur Deo. Idque Apostolos inferre volebat, dum corpus nostrum compellat nomine vestis: *Nolumus exspoliari, sed supervestiri. 2. Cor. 5.* Illud dominium, istamque facilitatem, quam experimur in usu vestis nostræ, in servitio & usu corporis nostri quoque habere debemus.*

De

COPIA
DE RET
M. S. P.
O. V.

De Secundo Gradu,

Qui est Mortificatio sensuum.

S. Thom. **S**ensus ordinantur ad vitam & intellectum. Vivunt namque ad lucrandum & procurandum pro corporis sustentatione, & ad subm. in illis species sensibiles pro eliciendis operationibus. Ex quo cognoscetur etiam modus illos mortificare. Spectatum accedis pulchrum florem, suavem autem odorem, gustus delicatum & lapidum cibum: & sic sola delectatio; nec corpori nec animæ utilis sunt inordinati actus, & regulandi ac mortificandi sunt subtractione materia, aut mutatione finem, aut cessante operari, aut operare propter alium bonum.

Mendacium est peccatum, docent Theologi, quod contra finem sermonis, qui est ore profertur, sentitur in corde, & qui mentitur, differenter loquitur, quod intelligit. Pari ratione usus est propter solam delectationem, erit abusus & peccatum quia est contra finem sensuum.

Igitur ante operationem examina, quo ducitur vivo: si delectatione, mortifica talem affectum si utilitate & commodo animæ, ut per ea, quæ sunt, pertingas ad cognitionem & amorem Creatoris, perge operari, talis enim operatio vergetur in gloriam.

S. Aug. Noli considerare, monet S. Augustinus, delectationem, quam tibi sensus proponit, sed finem. Noli respicere ad delectationem; sed ad damnationem. Considera, quantum venenum contineatur sub patulo mali, & ex altera parte, quantum premium conferat mortificatio & privatio istius delectationis. Sensus propter amorem Dei mortificati in hac vita pulchra omnium rerum creaturarum visione gaudent in futura vita. Gaudebunt beata visione Humanitatis Christi. Gaudebunt totali & completa purgatione.

objecti satisfactione: & oculus saturabitur visu, au-
 ris auditu implebitur: & idem dicendum est de aliis
 sensibus. Eccles. 1.

De Tertio Gradu,

Qui est Mortificatio passionum.

Appetitus sensitivi finis, juxta S. Thomam, est,
 A subiecti imperio rationis & voluntatis. Et cum S. Tho. 1. 2.
 homo sit compositus ex anima & corpore: secundum q. 24.
 utrumque appetitum, & superiorem, & inferiorem, debet
 tendere in bonum: secundum illud quod dicitur in psal-
 me. Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum.
 Ex hoc signo passionem aliquam, aut bonam, aut malam S. Thom.
 esse colliges: quando enim est antecedenter ad ratio-
 nem, mala est; quando vero consequenter, vel per mo-
 dum redundantis, vel per modum electionis, bona est.
 Supposita hac doctrina, modus in mortificandis pas-
 sionibus nostris servandus facile cognoscitur. Et est
 hic, ut, nimirum, freno compescas, contineasque sub
 disciplina appetitum sensitivum, ita, ut non praeveniat
 rationem & voluntatem superiorem; sed ei submit-
 tatur subiecta utraque. In potentia ordinata, docet S. 1. p. q. 81.
 Doctor, secundum movens non movetur, nisi virtute e. 3.
 primi moventis. Ergo appetitus inferior movere de-
 bet motus ab appetitu superiori, tanquam a primo mo-
 vente. Hac est pax & tranquillitas ordinis, quae debet S. Aug.
 regnare in anima, & inter ejus potentias: voluntas
 moveat mota à Deo: appetitus moveat motus à
 voluntate: & sola voluntas Dei increata sit movens
 immota. Hoc est regnum Dei, quod intra nos est, Luc. 17.
 quando Deus subicit sibi omnia, & Deus est omnia in
 1. Cor. 15.
 omnibus.

In studio igitur propriae abnegationis & mortifica-
 tionis, principalis cura constituenda est in regulando
 & mortificando nostrum appetitum, eumque rationi
 & voluntati superiori subiciendo: sicque Divinum
 illud verificabitur oraculum: Sub te erit appetitus tuus, Gen. 4.
 & 116

CONSISTORIO
 LIBRARI
 V. S. S. S.
 O. V.

Et tu dominaberis illius. Huic fini multum applicare & excitare appetitum sensitivum, ut gustetque illa objecta sensibilia, quæ sunt erigendo ipsum per fidem ad sensibilia æterna alterius vitæ, quæ perfecte explent appetitum nostrum. *Si quæris, quæris*

S. Bern.

S. Aug.

quæris. Si quæris & desideras objecta quære illa; non tamen in hæc, sed in altera sunt æterna. Si quæris gustabilia, adstant non temporalia & transitoria; sed æterna. Hoc excitamentum appetitus utile quoque luntas superior operetur perfectius & promptius titus sensitivi cooperatione, veluti docet S.

1.2 q. 34.

art. 3.

Eligit homo ex iudicio rationis, affici aliqua ut promptius operetur, cooperante appetitu

1. Cor. 15.

Et cum homo hanc attigerit perfectionem, efficiet statui Beatorum: quando seminatur corruptibile & resurgit spirituale. Appetitus per

vilis est, ut hominem bestiis non reddat abjectata in anima & organo corporis materialis nihilominus efficitur per virtutes & quotiescunque subordinatur spiritui: cooperaturitui Sancto in acquisitione gloriæ; & quando apponit affectum carni; sed cunctas refutat licias. Et quia hoc est opus omnipotentis & efficacissima virtus gratiæ: ideo à Deo peauxilium, Deoque ter Opt. Max. reddatur gloria.

De Quarto Gradu,

Qui est Mortificatio Memoria.

1. p. q. 70.

art. 4.

Memoria est thesaurus specierum. Recipit illam. Mortificatio autem memoriæ accipienda ordinem ad intellectum.

Eviganda est memoria à phantasmatis, uti docet
Alberus Magnus, ab illis, inquam phantasmatis,
que sunt impertinentia, quoque impediunt, distra-
hantque intellectum à sua propria operatione. Intelle-
ctus debet se occupare in cognitione primæ veritatis,
earumque rerum, quæ sanctum Dei conceraunt obse-
quium: & memoria easdem species huic fini necessarias
in se conseruet, necesse est.

Alb. Mag.

De sanctissima Virgine dicitur: *Conservabat omnia* Luc. 2.
verba hæc, conferens in corde suo. Reponerat, con-
servabatque in mente verba & facta spectantia ad Fi-
lium suum; *quasi ruminanda, & diligentius illa ser-* Beda. *ibid.*
tanda.

De Quinto Gradu,

Nempe, de Mortificatione Intellectus.

Flois intellectus est proponere *objectum voluntati.* 1. p. q. 82.
Unde per hoc, quod convenientia, aut discon- a. 4.
venientia proponat objecta, reddetur intellectus regula-
tus vel irregularis: *Sicut dantur otiosa verba, inquit* Const. c. 8.
Basilus, ita dantur otiosa cogitata. Quemadmodum
lingua mortificanda & continenda est ab omni verbo in-
convenienti, non ordinato à ratione ad Dei gloriam;
ita intellectus.

De Sexto Gradu,

Videlicet, de Mortificatione Voluntatis.

Dplex est regula humana voluntatis, juxta doctrinam 1. 2. q. 71.
S. Thomæ; ratio humana, & ratio Divina, qua est a. 6.
prima regula, & lex aeterna Dei, secundum quod est directi-
va omnium humanorum actuum in suos fines. Et sicut in Deo
ratio illa & conceptus quo concipi, quomodo sit creandus,
vocatur Lex; ita ille actus Dei, quo intendit, & deter-
minat, quomodo rectè operandum in ordine ad finem, q. 93. a. 1.
dicitur

CONSISTIDERET
O.V.

dicitur prima regula, & lex æterna: & hisce
formari debet voluntas humana. Hinc con
oritur, quod voluntas nostra motus gratiæ
motus verò naturæ mortificare debeat: illi
primam & summam Divinæ Sapientiæ regulam
non Deispectant gloriam; hi nosipfos, proprie
commodum respiciunt.

De Septimo & Ultimo Gradu;

Nimirum; de Mortificatione Spiritus.

S. Aug.
Thess. 5.

Homo tres habet partes, ut docet D. Augustinus
doctrinam Apostoli: *corpus, animam & spiritum*.
Spiritus est pars superior animæ, quæ dicitur
matâ & elevata fide & gratia.

Isaia. 62.

Hoc est summum mortificationis bonum, ut
ultimum promoveat perfectionis gradum, in
duntaxat purificatur anima ab omni inordinatâ
sed etiam ab actibus bonis & regularis, in quantum
proprii. O potentia Altissimi, & opus omnium
dens naturam! ubi voluntas sibiipsi renunciat,
ut velit sine velle, ita quidem, ut voluntas fiat
luntas, verificeturque Divinum illud oraculum:
habitur voluntas mea in eo: non sua, sed mea
vocabitur voluntas, non jam erit confirmatio
voluntatis cum Divina, sed nostræ potius
transformatio in voluntatem Dei, aded, ut
amplius sint voluntates moventes, sed una sola
nempe, Divina. Nobilissimam hanc mortificationem
abnegationem exercuit Christus in hortu, quando
Pater, non mea, sed tua voluntas fiat. Volens
quamvis voluntas mea desideret mortem, &
tuz sese conformet; nihilominus renuncio huius
voluntati, esto etiam bona & sancta sit, ac vol
ceptoque mortem, non quia ita mea vult vol

Luc. 22.

quia tu ita vis. Et hoc sufficiat pro scax nostrae
complemento.

Verum, ut ad unicum solum principium omnes redū-
mus gradus mortificationis, quibus contingit ascen-
sus & descensus per hanc scalam (*Quod, ex mente
Bernardi Angelicum est*, fit enim descensus ad uli-
m nostrae annihilationis, & fit ascensus ad summum
dificationis in Deo) Notanda est doctrina S. Thomae
upra allegata: *In potentis ordinatis secundum moventis
non movetur, nisi virtute primi moventis.* Primarius
motor in homine est voluntas rationalis, aeternae potentiae
sunt moventes secundario: ergo voluntas unita parti
sua superiori Spiritus, uti & primae ac summae regulae
Divinae voluntatis, tanquam Regina & Domina regere
ac gubernare debet corpus, membra, sensus, passiones
memoriam & intellectum: continendo ea a motibus
inordinatis, prohibendo eis omnem alium motum
proprium, nisi sit conformis & ordinatus a motu regu-
lato voluntatis. Ad hunc modum docet Philosophus,
quod primum mobile reliquas moveat inferiores sphae-
ras; & in Regno politico Princeps sibi subordinatos
moveat officiales.

1. p. q. 81. a. 1

De anima
57.

Hic igitur considera, anima mea, qualis erit cordis
illius felicitas, quod in mediâ hoc sancto mortificationis
continuo exercitio ad tam beatum pertinget statum,
ubi voluntas soli se submittat Deo, & sub Deo despiciat
universa. Haec est summa sapientia, inquit Bernardus: *Bern.
sola praesse, & subesse, & ceteris sub Deo praesse*, obser-
vando Divinum praecipuum: *illi soli servies, quia ipse
solus est.* Ergo soli Deo debemus amorem, obedientiam,
honorem & gloriam.

Inspece & respice totum hoc universum, singula per-
currere elementa, transcede sphaeras caelestes, oculos
considerationis tuae converte ad divitias & decorem
paradyi, ad magnificentiam & multitudinem incolarum
caelestium, penetra cuncta naturae bona, thesau-
ros gratiae, felicitatem gloriae: nisi tandem attigeris
Deum, cuncta erunt frustratoria: quidquid creatum est,
limitatum & insufficientis est cordis nostri capacitati.
Unicus solus Deus increatus, illimitatus, utpotè
K uni-

OY SII
LDERET
O V

s. Thom. universale esse, universale verum, universale quietam reddit animam, explet intellectum, libertatem, teque in perpetuum felicem constituit.

B. Aegid. Hic igitur sit scopus & finis hominis. *Sola soli, & una uni.* Sit sola anima soli Deo fugiat omne illud, quod non est Deus, & non vel tamenque consortium & familiaritatem de gradibus mortificationis. videamus praxin, uti & condiciones ejusdem.

CAP. III.

De medijs ad assequendam mortificationem.

Universalia ac necessaria media, quibus mortificationis scalam conscendimus, reducuntur in quatuor capita. Primum est praesentia Dei. Secundum est amoris Passionis Christi. Tertium oratio. Quartum odium proprium. Quintum & ultimum est contritionem contritorum actuum.

Quod attinet ad primum, *Memoria Dei* Basilii, *contra omnes tentationes media praesentia* potentiae superiores unitae Deo ad eundem trahunt potentias inferiores.

Exech. 1. In curru gloriae Dei, quem vidit Propheta, rotae non trahantur ab animalibus; sed a septem spiritibus se communicabat animalibus; mirabiles morphosi transformabantur in aliam formam rum & Cherubimorum.

Simile contingit animae ex gratia Divinae potentiae superiores non trahuntur ab inferioribus per virtutem ejusdem gratiae, potentiae inferiores ex naturam suam sensuales & animales sunt, fiant & non tantum Angelicae; verum etiam quodammodo Divinae, cum elevantur ad operandum in Deum & pro Deo. Beata praesentia, quae immittit efficit animam, & dum immittitur in immobili, ad-